

Populární ruský satirik poprvé pronikne na česká jeviště

Již tuto sobotu 9. dubna se v Ostravě uskuteční česká premiéra satirické komedie ***Pan Ein a problém požární bezpečnosti***. Přestože vzhledem k momentálně probíhající „speciální vojenské operaci na Ukrajině“ řada divadel přehodnocuje plánovaná uvedení her ruských autorů, Komorní scéna Aréna k nim rozhodně nepatří. Deset let stará hra Viktora Šenderoviče je v dnešní době totiž ještě aktuálnější než v době jejího napsání. Bohužel.

Viktor Šenderovič je známý ruský scénárista, novinář, rozhlasový a televizní moderátor, disident a obránce lidských práv, což z něj v očích ruských úřadů učinilo také „zahraničního agenta“. Obzvláště oné poslední funkci se od ledna 2022 věnuje naplno, protože se kvůli hrozbě vězení do vlasti momentálně nemůže vrátit. I z exilu chtěl spolupracovat s ruskou rozhlasovou stanicí Echo Moskvy či nezávislou televizí Dožd', nicméně tato spolupráce dlouho nevydržela... protože obě média musela kvůli otevřené kritice vpádu na Ukrajinu ukončit svoji činnost.

V Rusku se výrazně zapsal již v 90. letech, kdy se stal scénáristou populární politické televizní show *Loutky* (rusky *Kukly*), což byla obdoba našich *Gumáků*. Za tento satirický pořad si vysloužil několik významných ocenění a také první „vyznamenání“ od Vladimira Putina, který *Loutky* v roce 2001 zakázal poté, co se v něm jako loutka sám objevil. Tři roky nato se Viktor Šenderovič připojil k hnutí **Výbor 2008. Svobodná volba**, které bylo založeno jako opozice vůči Vladimiru Putinovi a chtělo uspořádat svobodné, demokratické prezidentské volby v Rusku. Je laureátem Ceny Borise Němcova Za statečnost i Ceny Moskevské helsinské skupiny Za obranu lidských práv prostřednictvím kultury a umění a jeho hry se s úspěchem uvádějí v Rusku i v zahraničí.

„Mašinerie formálně právního státu, který svého občana demokraticky ovládá zcela nedemokratickým způsobem, se dnes stává pro mnohé politické lídry lákavou vizí. Otevřeně to sice nepřiznají, protože se před voliči tváří jako ryzí demokraté, ale kdo ví, jak dlouho se budou muset takto přetvařovat? Snad bychom tedy tuto Šenderovičovu hru měli brát jako varování pro občanskou společnost, aby se takovýmto tendencím vzepřela, dokud ještě není pozdě,“ uvádí k výběru titulu dramaturg Tomáš Vůjtek.

Pan Ein je řádný občan, který řádně platí daně a o politiku se ani pořádně nezajímá, dokud se politici nezačnou zajímat o něj. Starosta nejmenovaného města kdesi v Evropě, v

němž pan Ein žije, se pečlivě stará o své obyvatele a prosazuje protipožární opatření, která mají ochránit jejich majetek. Pořádkumilovný pan Ein se jim zprvu poslušně přizpůsobí, ale ve chvíli, kdy začnou omezovat jeho soukromí, se proti nim vzbouří.

Šenderovičova hra je ovlivněna poetikou absurdního divadla a s hořkým humorem zobrazuje zápas jedince s totalitní mocí. Jedná se o přiznanou variaci na slavnou hru švýcarského dramatika Maxe Frische *Pan Biedermann a žháří* (*Biedermann und die Brandstifter*) z roku 1958, která byla inspirována poválečným vývojem v oblastech ovládaných Sovětským svazem – mimo jiné i komunistickým převratem v Československu v roce 1948.

Aréna touto premiérou dramaturgicky navazuje na starší groteskní inscenace ruských klasiků v režii uměleckého šéfa Ivana Krejčího, jako např. Suchovo-Kobylinovu *Tarelkinovu smrt* či Gogolovy *Hráče*. „Je to především groteska, která má blízko ke Gogolovi, a zároveň je jí blízký svět Havlových her. Nejprve se mi zdála blíže právě k Havlovi, ale když vidím naši šílenou groteskní realitu, tak jsem si uvědomil, že je to čistý Gogol. Naposledy třeba v souvislosti se jmenováním naší vlády, kdy je převážen téměř mrtvý prezident tam a zpátky, a nakonec v jakési kukani orámované latěmi jmenuje jednotlivé ministry, kteří se mu klaní jako carovi,“ přibližuje žánrové pojetí inscenace režisér Ivan Krejčí.

Česká premiéra hry *Pan Ein a problém požární bezpečnosti*, která bude zároveň prvním uvedením Viktora Šenderoviče na česká divadelní prkna, se odehraje za osobní účasti autora. Při příležitosti ostravské návštěvy ruského spisovatele se v pátek 8. dubna uskuteční také doprovodné programy určené školám i široké veřejnosti.

Viktor Šenderovič

Pan Ein a problém požární bezpečnosti

Jedině jednota a disciplína nás ochrání před ohněm!

Režie Ivan Krejčí **Překlad** Naděžda Krejčová **Dramaturgie** Tomáš Vůjtek **Scéna** Milan David **Kostýmy** Marta Roszkopfová **Hudba** Ondřej Švandrlik

Hrají Milan Cimerák, Tereza Cisovská, Martina Czyžová j. h., Kristýna Panzenberger Krajičková, Adam Langer, Vojtěch Lipina, Jan Chudý, Jan Lefner, Vladislav Georgiev, Zuzana Truplová, Marek Cisovský a Josef Kaluža

Česká premiéra 9. dubna 2022, nejbližší reprízy 11., 14. a 27. dubna 2022 od 18.30.

Kontakt

MgA. Sylvie Vůjtková

PR & marketing

sylvie.vujtkova@divadloarena.cz

+420 702 211 067

Komorní scéna Aréna, p. o.

www: divadloarena.cz

fb: facebook.com/arenaostrava/

ig: instagram.com/komorniscenaarena/